

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 „ — „
Negyedévre . . . 1 „ 50 „
Egy hóra . . . — „ 50 „
Egyes szám ára 5 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
(Nádasy-féle ház)
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó fölszó-
lalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként háromszor: **kedden, csütörtökön és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér). Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér). Köszl János (fő-tér). BöhmManó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben

Magyarok és a külföld.

Pécs, 1894. aug. 17.

Nem is nagyon messzire, csak a Tisza-uralom előtti időre kell visszatekintnünk, hogy meggyőződhessünk róla, mikép az egész művelt világon nem volt egyetlen nemzet, mely iránt a külföld oly tüntető rokonszenvvel viseltetett volna, mint a magyar iránt. A szabadság- és műveltségben megerősödött nagy nemzetek: az angol, a francia, az olasz, sőt a szabad Amerika is csodálattal és elragadtatással voltak eltelve nemzetünk iránt, melynek alkotmányos érületét, szabadságszeretetét, vitézségét és lovagiasságát követendő példa gyanánt magasztalták s a külföldön megjelenő magyaroknak elég volt magukat magyarokul bemutatni, hogy mindenütt a legszeretetteljesebb, lelkes fogadtatásban részesüljenek.

Ezek a szép idők azonban vajmi gyorsan elrepültek s a lepergett pár évtized a legkétségbeejtőbb változásokat idézte elő. A külföldön most legtöbb helyütt a magyarokat, mint a szabadságot eltipró zsarnok, pöffeszkedő népet, megvetik vagy legalább is kicsinylő, szánakozó mosolylyal fogadják, ha azt mondjuk nekik, hogy mi is helyet kérünk Európa művelt nemzetek társaságában.

Mi idézte elő ezt a szomorú változást?

Az oláhok fészkelődései, a román liga által világra röpített hazugságok sokat ártottak jó hírnevünknek a külföldön, ámde ezek egymagokban mégsem lettek volna képesek a külföldnek irántunk eddig tanusított barátságos hangulatát oly hirtelen ellenséges indulattá változtatni, ha a bennünk rejlő számos hiba a talajt erre előre el nem készítette volna.

Tény az, hogy idegen szabad nemzetek rokonszenvét csak oly nép képes felkelteni s megtartani, a mely intézményeiben, törekvéseiben életrevalóságának adja folytonos tanujeleit s a magyar nép iránt is az 1848-ki nagy alkotások s az ezeket követő szabadságharcban tanusított önfeláldozó hősiesség szerezte meg a külföld rokonszenvét s a nálunknál sokkal kisebb, művelt-

ség dolgában sokkal elmaradottabb bulgár nép is nem a szabadsághoz, az állami függetlenséghez való szívós és erélyes ragaszkodása által vivta ki a művelt külföld általános elismerését?

Ezen alapigazságból kiindulva könnyen rájövünk az okokra, melyek a külföldet tőlünk elfordították, melyek a rokonszenv talaját felszántották, hogy fogékonytá tegyék az ellenünk szórt legalaptalanabb vádak meggyökereztetésére.

Az a szabadságszerető, alkotmányához szívósan ragaszkodó nép, mely 1848-ban a szabadság, egyenlőség, testvériség dicső elveit megtestesítő intézményeket létesített, mely ezen korszakos intézményeket fegyverrel kezében oly hősileg védelmezte, hogy csak két nagyhatalom egyesült erejének sikerült a kardot kicsavarni markából, ez a nemzet egyszerre az opportunitis sikamlós terepre lépett s egymásután alkudta el államiságának leglényegesebb alkatelemeit, a külfölddel szemben egy más állammal teljesen egy birodalomba olvadt össze, mert a külföld nem vesz tudomást a mi subtilis közjogi fikcióinkról, hanem szánakozva mosolyog rajta, ha azt kívánjuk tőle, hogy nemzetnek tartson egy népet, államnak egy földterületet, melynek sem külképviselete, sem hadserege nincs, mely egy más állam vámterületébe van beolvastva, mely saját közgazdasági érdekeit nem tudja függetleníteni a másik állam nyomása alól s mely még egy jegybankhoz való jogosultságát sem képes érvényesíteni.

A külföld csak azt látja, hogy egy osztrák-magyar monarchia van, mert csak ennek haderejével számol s csak ennek képviseletével érintkezik s ebből az érintkezésből azt is megtanulja, hogy Magyarország ebben a monarchiában minő szánalmas tartományi szerepet játszik, hisz külföldi követségeinknél, konzulátusainknál alig akad ember, ki a magyarok nyelvét is megértené, nem hogy a magyar érdekeket képviselni képes és hajlandó lenne.

Nem természetes-e, hogy a külföld ezt a helyzetet látva, nagyon is hajlandó elhinni azt, hogy a magyarok kifelé nem érvényesülhetnének, uralkodási vágyukat befelé elégítik ki s e rész-

ben kezeik Bécs által kötve nem lévén, a nemzetiségeket nyomják el. Megerősíti a külföldet ebben a vélekedésben az is, hogy a magyar kormány s a birodalom külképviselete ölbe rakott kezekkel nézi azt a piszkolódást, melyet a neki-bőszült nemzetiségek rajtuk elkövetnek. Minden államnak van a külföldi közvélemény organumára befolyása, csak a magyar kormány képtelen ily befolyás gyakorlására még akkor is, midőn hazugságokat kellene leálcáznia s az igazságot diadalra juttatnia, a külföld tehát természetesen abban a meggyőződésben él, hogy a magyar nemzetnek nincs igazsága, melyet megvédelmezni lehessen.

Hogy pedig a magyar kormány a külföld tájékoztatására nem tesz semmit, annak kettős okát látjuk. Neki először is csak Bécsen keresztül lehet államiságunk nagyobb dicsőségére a külföldet informálnia, Bécsben pedig kárörvendve nézik a nemzetiségek fészkelődéseit; másodsor meg bajos dolog volna a kormánynak a jogok eltiprására, a közigazgatási pasáskodásra cáfolatot találni, itt legfőleg az lehet a mentség, hogy éppen ebben áll Magyarországon a jogegyenlőség, mert ezekben az áldásokban nemcsak a panaszkodó nemzetiségek, hanem a főgyökeres magyarok is egyformán részesülnek.

Külföld.

Casario kivégzése. Carnot gyilkosát csütörtökön hajnalban kivégezték. Szürkületkor már föl volt állítva a guillotine. Deibler hóhér a pribékjeivel együtt, többször kipróbálta, hogy jól működik-e. Fél ötre járt az idő, amikor a főállamügyész, a fogházigazgató, a vizsgálóbíró, két jegyző az orvossal és pappal beléptek Casario cellájába. A halálrait mélyen aludt, ágya lábánál a földön a két ört is elnyomta az álmom. A gyilkoson kényszerzubbony volt. Az asztalon a Don Quisotte hevert, amelyet a gyilkos előtte való nap egész nap olvasott.

A fogházigazgató felköltötte az öröket, akik ijedten ocsudtak föl álmukból. Casario még mindig nem ébredt föl. A fogházigazgató az ágyhoz lépett

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

A zsarnok férj.

— Irta: Paolo Mantegazza. —

Európában csak szinpadról ismerjük az ókori zsarnokot, az embertömeg tulajdonságára támaszkodó koronás szörnyet, a ki szemöldökének egy rántásával fejeket hullatott a porba, városokat pörzsöltetett föl s halálra kizörtötte az embereket. A klasszius zsarnok a történelem levéltáraiba eltemetett fajzat. Réteg földi, mint a masztodonokat és mageteriumokat. Ásatag darabjai nemcsak a föld kérgében, hanem inkább az emberi történelemben vannak elterjedve, s még inkább el lesznek terjedve a jövőben. Mint a hogy mostani medvéink, tigriseink s gerinces állataink nem egyebek, mint kisebb kiadású másolatai az őskorszakban élt ősatyáinknak, úgy az antik zsarnokok is eltűntek ugyan a föld színéről, de a tulajdonságaikat megszámlálhatatlan mennyiségű tizenketted-, s hatvanegyedrés zsarnokocskák örökölte, kik nem viselnek sem koronát, sem jogart, sem görbe kardot, s a kik összehuzott szemöldökkel durva hangon gyakorolják zsarnokságukat. A különbség közük az, hogy ezek alkotmányos fegyverekkel, kifésült s kiszagositott civilizációk mázával bevont szavakkal zsarnokoskodnak.

Az ember épp úgy születik zsarnoknak, mint szőkének, vagy barnának. A kit ez a szerencsétlenség ért, az kénytelen gyakorolni a zsarnokságot, bármilyen társadalmi körülmények közt is született,

s bármilyen nevelésben is részesült legyen. Ha katonára, akkor épp úgy zsarnokosodik káplár, mint ezredes korában, s a zsarnokság gyakorlásához a katonai fegyelem adja meg a hivatalos jogot. Ha a közlegény elfelejt köszönni, ha egyik-másik gombja nem ragyog eléggé, ha kissé ridegen felel, ez elégséges okul szolgál neki arra, hogy kitérítse az illető rossz hajlamát. Ha miniszter, államtitkár, osztályfőnök, fogalmazó a kis modern zsarnok, mindig van valami bűnbakja, a ki fölött megsuhogtatja akarátanak ostorát, a kit kényére rugdoshat. Ha iparos, vannak munkásai, ha kereskedő, vannak segédei, ha nyomdavezető, vannak szedői, ha szerkesztő, vannak munkatársai, ha kiadó, vannak szerzői, ha impregzárió, vannak színészei és táncosnői.

* * *

Ha vannak zsarnokok, akad bűnbak is, sőt akadnak számosan, mert a juhok mindenkor és mindenütt többségben voltak a pásztorok számához képest. Az a legközségesebb, leggyakoribb zsarnokság, melyet e földkerekség minden tollatlan kétlábu állatja gyakorolhat. S gyakorolhatja büntetlenül, naponta a napnak munda tizenkét órájában.

Ez a zsarnokság a férj zsarnoksága a felesége fölött.

Gyáva zsarnokság, mert az erő zsarnoksága a gyöngeség fölött. Alávaló zsarnokság, mert nem kell hozzá se bátorság, se értelem, se műveltség. Ostoba zsarnokság, mert nem a törvények büntetik meg, hanem a természet. A ki zsarnokságot olt otthon, szarvakat arat otthon és egyebütt; epévé változtatja a mézet, nem érdemel se szánalmat, se bo-

csánatot, de még azokat az enyhítő körülményeket sem engedi meg, melyeket a legnagyobb igazságtalanság, a legborzasztóbb büntetmények ügyvédei is kitudnak eszelni.

* * *

Vannak azonban oly férfiak is, kik annak dacára, hogy szeretik feleségüket, mégis zsarnokok; a kik e felett még tökéletes gavallérok, jeles polgárok s mintaképei az apának.

Ezek teljesen meg vannak győződve arról, hogy elkerülhetetlenül szükséges, miképp házastársukkal (vagy tán jobban mondva rabszolganőjükkel) érezzék azt, hogy ők a ház urai, hogy minden tekintély ő bennök összpontosul, ők forrásai minden jognak, urai minden parancsoknak, leteleményesei a jó és rossz felett ítélkező igazságnak.

A névmások közül csak az én-t és az enyém-et ismerik, te és tied ismeretlen szók előttük. Csak így mondják: az én hazám, az én birtokom, az én véleményem, az én óhajom . . .

Tökéletesen ismeretlen előttük a mienk szónak minden bája, minden benne rejlő ingere, minden bensősége és zamatja. Pedig ez az egy szó mennyi gyönyör fészke, milyen kedves otthona a nőnek, mily édes rejtekhelye annak az életnek, melyet párosan élnek! A házi zsarnokocskák előtt semmi sem a mienk, minden az enyém. Enyém a gondolat, enyém az ítélet, enyém a tapasztalat, enyém a gazdaság. A mienk az ő szemében meglazítása a házi fegyelemnek, a vele született jog bitortlása s az alattvaló lázadása az ő szuverénje ellen. A lázadásnak ő az egyetlen és korlátlan bírása, ő a vádló is, rendőr és

és megrázta a halálra ítéletet. A gyilkos föluggott, halálsápadt lett és elcsukló hangon így szólt:

— Hát már most?

— Ugy van, eltalálta — válaszolt a fogházigazgató; majd hozzátette:

— Kelljen föl. Legyen bátor, érkezett a pillanat. Meg fog lakolni szörnyű tetteért. Itt van a vizsgálóbíró úr, hogy meghallgassa, amit esetleg neki mondani akar. A lelkész ur vigasztalni fogja, ha meghallgatja. A védő ur is eljött, hogy utolsó kívánságát megtudja. Nos?

Caserionak úgy vacogott a foga, hogy a körülállók is hallották. Halotthalvány volt és egész testében remegett. Mikor valamennyire magához tért, csendesen, tompa hangon így szólt:

— Nincs semmi mondani valóm a vizsgálóbíró urnak, a vallás vizsgálatára sincs szükségem, a védő urtól sem kérek semmit.

A halálraitelt leszállott az ágyról, a térdjei majd megrogytak. A két ór támogatva. Hozzáfogott az öltözködéshez. Ráadták azt a ruhát, amelyet a gyilkosság elkövetésekor viselt.

Két ór öltöztette a halálraiteltet, aki alig állott a lábán. Erre belépett a bakó a segédekkel. Hamarosan levágta Caserio kabátjának és ingének a galérját; ezalatt a pribékek a kezén-lábán megkötözték. Ót perc alatt készen voltak. A börtön előtt állott a kocsi, amely a halálraiteltre várt. Caserio majd elajult; úgy reszketett, hogy egy székre hanyatlott. Az ajka vonaglott a félelemtől.

A vesztőhelyig alig 50 lépés az út. A kocsi egészen a guillotine mellett állott meg úgy, hogy az elítelt egyenesen a vérpadra léphessen. Caserio nem tudott leszállani, annyira remegett. Le akarták segíteni a kocsiról, de most a gyilkos utolsó erőfeszítéssel félre lökte a hóhérsegédet. Hárman ragadták meg egyszerre és fölvonsták a lépcsőkön. A halálraitelt hörögve, alig hallható hangon fölkiáltott:

— Társak, boszuljatok meg! Éljen az anarkia!

Többet nem szólhatott. A pribékek leszorították a fejét és a kés lesújtott. Erős sugárban szökken a vér a nyakából, s a fej a fűrészporos kosárba hullott. A holttestet hamarosan a kocsira tették és a temetőbe szállították.

Mikor a guillotine lesújtott, a jelen voltak tapsoltak és bravót kiáltottak.

Hirek.

— (A királyi pár Magyarországon.)

A királyi pár késő őszszel hazajön Magyarországra, hogy hosszabb időt töltsön Budán és a gödöllői kastélyban. A királyt, a ki szeptember elsején Ischlből a morvaországi hadgyakorlatokra Landskronba utazik s öt napot Lembergben tölt el, Galiciából Nagy Marosra várják, a hol a hidépítést fogja megnézni. Ő felsége 17-ikén és 20-ikén jelen lesz a romhányi sikon és Vadkert mellett tartandó hadgyakorlatokon, a melyek után szeptember 21-ikén érkezik Gödöllőre. A királyasszony jövő hó közepéig fog Gödöllőn időzni s azután Korfuba megy, majd október elején újra visszatér Gödöllőre s együtt marad a királyi pár.

hóhér egy személyben. A gyilkosnak meg van a maga védő ügyvédje: a feleségnek nem szabad védelemre gondolnia. Szent és sérthetetlen dogma a férj torolhatatlansága minden házi dologban, legyen az jelentős, vagy legyen bár csekélység. Szent és sérthetetlen, mint a pápa csalhatatlansága. A zsarnokoskodás e formájában torzalatot ölt az igazságtalanság; a beavatkozás, a szeszélyesség egyesít magában a nevetségest és a képtelent egyaránt — követelő és groteszk.

A nő vagy fellázad, vagy hallgat. Mindkét esetben szomorú a sorsa. Ha a nő fellázad s a zsarnoknál erősebbnek bizonyul be, a férj le van győzve s utána következik a nő zsarnokoskodása, mely még rosszabb a férjénél. Ha pedig egyenlő a kitartás és az erő mindkettőben, s ha küzdelmeik egyformán közelednek a győzelemhez s egyformán a vereséghez, akkor se vége, se hossza a perpatvarnak, a háborúságnak, s az otthon valóságos pokollá válik. És ha hallgat a nő, ha gyöngé, vagy pedig korlátolt tehetségű, akkor megindulnak magános szobájában szívéből facsart könnyei, melyek kimarják a kedélyt s bosszút nevelnek benne. És ez a bosszu annál kegyetlenebb, annál szívtelenebb lesz, minél nagyobb titokban, minél hosszabb ideig táplálja, melengeti azt a nő keblében.

Hány esetben becsutleníti meg a férjét egy olyan nő, a ki egyéb körülmények közt angyaltisztán és ártatlanul halt volna meg, csak azért, mert meg akarta magát boszulni — s egy bűnös kéjjel teljes perczen gyönyörrel gondolja magában:

— Nesze kedvesem, ez, a mit most kapsz, a tied . . .

— **Himen.)** Kondor Béla tanár Porges Henrietta kisasszonnyal f. hó 26-án tartja esküvőjét a pécsi izr. imaházban.

— (**Hová lettek az egyfilléresek?**) A bécsi lapok azon tinódnak, hogy hová lett a tavaly és az idén vert, összesen 42 millió darab egyfilléres és azt hiszik a legkisebb pénz eltűnése okának, hogy nincsenek ma már egy filléres szükségletek, azért nincs a pénzdaráb sem forgalomban. Pedig ez nem igaz. Az egyfilléresek egyszerűen a koldusok és pincérek, a kiknek roppant kárt okoztak, szétverik és vagy csatornába, vagy vízbe hajtják. Ugyanigy tűnt el Francia és Olaszországban is a legkisebb pénzdaráb, mert a közönségnek nagy hajlama van pincérnek, koldusnak stb. 3 vagy 5 krajcár helyett 3 vagy 5 fillért alni, ami épen 50 százalék veszteség a borraivalból s a járadékból élő embereknek.

— (**Lopás a Scholz-féle sörcsarnokban.)** Az elmúlt napok egyik éjszakáján a Scholz-féle sörcsarnokban a főpincér asztalfiókját feltörték és onnét elvittek 30 frt. készpénzt és 3 frt áru szivart elloptak. A lopást a főpincér másnap reggel vette észre a midőn azonnal jelentést tett a rendőrkapitányságnál, hol a vizsgálatot meg is indították, de eredménytelenül. Azt hiszik, hogy házi tolvajnak kell lenni, mert az egyéb ott lévő tárgyakat érintetlen hagyta.

— (**A kőművesek ünnepe.)** Tegnapelőtt volt Szent-Rókus napja a kőműves védszentjének ünnepe. Ezen a napon a kőművesek nem szoktak dolgozni. Ez az ő házi ünnepe. Meg is ünneplik rendszerint. Így tettek csütörtökön is. Már korán reggel összegyülekeztek Klencz Alajos vendéglőjének tágas udvarán, honnan a budai külvárosi templomba misére mentek zeneszóval. A Kőrödi zenekarával. Onnan visszatérve ismét Klenczhez mentek s megtartották a kőművesek betegsegélyző egyletének rendes évi közgyűlését, melyen elnöknek közfelkiáltással Kluskovics Ignácot választották meg. Aelnök Szelicky József lett, titkár pedig Kovács József. A közgyűlés után mulatsághoz láttak, mely a hajnali órákig tartott. Délután a mulatságon részt vett Kőrösty József építőmester családjával együtt. Este nagy tánc volt a tágas udvaron. Valamennyi bosnyák menyecske és leány volt a vidéken, az mind ott volt és táncolni szeretett volna, ha ugyan lett volna táncosa, de hát nem volt, mert kevés a férfi.

— (**Az „Első Pécsi Veterán és segélyegylet.”**) mint minden évben, úgy az idén is megünnepli szt. István napját. Az egylet ez alkalommal d. e. a székesegyházban tartandó ünnepélyességekben testületileg az egyleti zenekar kíséretében részt fog venni; d. u. az egylet kerthelyiségében, szabad bemenet mellett, az egylet zenekara fog játszani, a midőn veteránjaink úgy az egylet tagjait, mint a vendégeket szívesen fogják látni.

— (**Beiratások a városi iskolába.)** A városi népiskolánál a tanköteles növendékek beírása f. é. szeptember hó 1., 2. és 3. napjain, mindenkor d. e. 8 órától 12-ig és d. u. 2 órától 4 óráig történik. Az ünnepélyes istentisztelet (Veni-sancte) szeptember hó 4-én reggeli 8 órákor tartatik meg, melynek bevégeztével az előadások megkezdődnek.

Az a „kedves”, a kire olyankor gondol: — a zsarnok férj.

Oh mily könnyű parancsolgatni az igazság paragraphusai szerint, északok nyomán a nélkül, hogy azért tulságosan éreztetnők a mi egyéni tekintélyünk súlyát!

Férj és feleségnek mindig együtt kéne mindent elhatározniok, együtt kéne mérlegelniök, fontolgatniok mindent a nélkül, hogy akármelyikök parancsolgatna vagy engedelmesskednék. Végre pedig a férfi azáltal mutatja legjobban fölényét, ha oly aprólékos kérdésekben, melyekben az igen és nem oly közeli állanak egymáshoz, enged a feleségének, a ki amugy is már annyi megaláztatásnak van kitéve a szociális életben. Ő oly hálás tud lenni az ilyen apró engedményekért.

Kedves leányom, ha nem akarsz zsarnok férjjet, tanulmányozd behatóan, mélyen jegyessed szokásait, érzéseit. Azt már mondtam neked, hogy a zsarnok olyannak születik és bármennyire álcázza is természetét a zsarnokságra való hajlamot, te megismerheted hangjának heves kitéréséből, az ő kedvteléseiből, az ő szokásaiból.

Egy angyalszívű leányt ösmerek, a ki jegyese volt egy fiatal embernek. Mindenki azt mondta, hogy boldog pár lesz: s ime a leány egy nap visszaküldte a jeggyűrűt, mert jegyese, a kis zsarnokoska, minden komoly okadatolás nélkül meg akarta neki tiltani, hogy egy barátjánál látogatást tegyen.

Az oroszán megmutatta karmait — az okos leány még jó időben menekült ki a szerencsétlenségéből.

S a jövődő igazat adott neki.

Később jelentkezők ellen a törvény szigorja alkalmaztatók. Az összes népiskolák első osztályába csak azon fiúk vagy leánygyermek vétének rendszerint föl, kik a beiratáskor életük 6-ik évét már betöltötték. Az ismétlő iskola-kötelesek, vagyis azon növendékek, kik sem az iparos-tanonc iskolába, sem pedig a középiskolákba, illetőleg a polgári leányiskolába nem járnak, f. é. szeptember hó 8. és 9-én d. e. 8 órától 12-ig tartoznak a szigeti külvárosi, illetőleg a felső-vámház-utcai népiskolákban beiratkozni. Az ismétlő iskolások részére az előadások szeptember hó 16-án kezdődnek meg. Azon tankötelesek, kik a törvény által előszabott ebbeli kötelezettségüknek nem a városi, hanem más magán vagy felekezeti elemi tanintézetben tesznek eleget, azt a hatóság felhívására igazolni tartoznak. Minden tanuló csak azon kerületbeli tanodánál iratkozhatik rendszerint be, melyben lakása van s ettől való eltérésnek rendkívüli körülmény esetén csakis az illető szülő indokolt kérelmére az iskolaszék adhat engedélyt. A polgári leányiskolánál a beiratások szintén f. évi szeptember hó 1. ső, 2-ik és 3-ik napján reggeli 8 órától 12-ig a polgári leányiskola épületében fognak teljesíteni. Az ünnepélyes istentisztelet szeptember hó 4-én d. e. 8 órákor tartatik, mely után a rendes előadások megkezdődnek. Ezen tanodába azon leány növendékek vétetnek föl, kik az elemi IV. osztályt jó sikerrel elvégezték. A beiratási díjak a következők: A belvárosi elemi fiú és leányiskolánál különbség nélkül 5 frt. A külvárosi elemi fiú- és leányiskolánál különbség nélkül 3 frt. — A zenetanodánál havonként 1 frt tandíj fizetendő. Vidékiek ezen díjak kétszeresét fizetik. A polgári leányiskolánál: az I ső osztályu növendékek 1 frt 50 krt, a II-ik osztályuak 2 frtot, a III-ik és IV-ik osztályuak pedig 3 frtot tartoznak fizetni havonként. Azon szülők és gyámok, kik gyermekeik vagy gyámoltjaik után járó tandíjakat vagyontalanság miatt fizetni nem képesek, ezen körülményt külön szegénység bizonyítvánnyal nem tartoznak a beiratáskor igazolni, miután vagyoni viszonyaik, esetleg a felmentés indokolására szolgáló egyéb körülmények, a hatóság részéről annak idején hivatalból fognak megvizsgálatni. A polgári leányiskolánál pedig csak azon vagyontalan szülők gyermekei tarthatnak igényt a tandíj-mentességre, kik jeles előmenetelük által magukat ezen kedvezményre érdemesítik, melynek elnyerése végett az iskolaszékhez tartoznak folyamodni. A szülők, gyámok figyelmeztetnek, hogy az 1887. évi 22. törvénycikk 3. §-a szerint, — a mindennapi, ismétlő és ipariskolába járó gyermekek, gyámoltjaik beiratása alkalmával — a pécsiek az illető kerületi orvos, a vidékiek pedig körorvosuk bizonyítványával — beigazolni kötelesek, hogy azok eredményesen védhímlővel beoltva, illetőleg ismét oltva lettek avagy beoltási kötelezettség alól felmentve vannak-e? mert csakis ily gyermekek lesznek a tanintézetbe véglegesen felvehetők.

— (**Beverte az üvegajtót.)** Biber kertész fia a Nádorból, hol elfoglalva volt, haza felé baktatott sovány gebéjével s kocsijával. Mikor a lejtős utra értek a piacon, a gebe nem tudni miért a vágatás iránt kapott legyőzhetlen kedvet s neki ment egyenesen a mödliingi fiók cipőraktár nagy üvegajtójának. A szerencsétlen kertész fiú nem tudta visszatartani. Persze az üvegajtó dirib-darabra tört s egyaránt jajveszékelt bent az üzlet alkalmazottak a kár miatt s kint a fiú a kártérítés miatti félelem miatt. Egy vén anyóka öntött bátorságot a fiuba: „Sohse féj gyereköm, megtörtént ez már másokon is.” És a fiún fogott a bátortás, mert úgy elillant a tett színhelyéről, mintha sohasem lett volna ott.

— (**Újítás a bakancs szállításoknál.)** A budapesti kereskedelmi és iparkamara az érdekelt iparosok tudomására hozza, hogy a honvédelmi miniszternek f. évi 37,248. sz. a kelt elhatározása értelmében, a honvédségi lábbelik szállítására vállalkozó kisiparosoknak ezental — tehát már a f. é. évben kiirt szükséglet elvállalásánál is — sem szerződést nem kell kötöniök, sem óvadékokat nem kell letenniök. A miniszter egyszerűen megelégszik azzal, ha a szállításban részesített kisiparosok, illetve kisiparosokból alakult alkalmi szövetkezetek, az illetékes kereskedelmi és iparkamara előtt nyilatkozatot állítanak ki, melyekben kötelezik magukat, hogy a nekik jutott szállítási mennyiséget a kitűzött határidőre mintaszerűen, a feltételek pontos betartása mellett, az előirt méternagyságokban és kifogástalan minőségben elkészítve Budapestre, a központi ruharaktárba be fogják szállítani.

— (**Városi közgyűlés.)** Pécs szab. kir. város törvényhatósága f. hó 23-án d. e. 9 órákor közgyűlést tart a városház közgyűlési termében.

— (**Borkivitelünk emelése érdekében)** bombay i főkonzulátus jelenti, hogy jó minőségű és olcsó magyar borok Indiában jó piacra találának. A bor szállítása legcélszerűbben hordókban történik. A szállításra legalkalmasabb az októbertől februárig terjedő időszak. A bor ára Bombayba béméntve szállítva sterlingben lenne kiteendő. A fizetés az áruszámla és fuvarlevél átadásakor történik.

— **(450 munkás kenyér nélkül.)** A dunagőzhajózási társulat pécsi bányagazgatósága e hó 15-én, az előleg kifizetése alkalmával jelezte a munkásoknak, miszerint ez időszerint 450 munkást kénytelen e hó végén elbocsájtani. Ezen hír nagy levertséget okozott első sorban a munkások körében, másodsorban a bányák közelében lévő üzletek tulajdonosai sorában, mert nem kis dolog ennyi embernek munkát találni, de meg nagyon érezhető forgalomcsökkenést is okoz. Oka pedig ezen tömeges elbocsájtásnak azon körülmény, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága, a szénzállítási kötetét, mely e hó végén jár le, nem újította meg a társulattal. Az államvasutak pedig az összes széntermelés egy heted részét (körülbelül 7000 waggonnal) fogyasztott, amely megrendelés elmaradása okvetlen maga után vonta a munkások egyhetedének részben szabadságolását, részben elbocsátását. A társulat pedig kénytelen volt a bányatelep környékén lakó ide való bányamunkásokat elbocsájtani, első sorban azért, mert az idegen, de tanultabb bányamunkásokat nehéz ismét szerződíteni, másrészt pedig a munkáslakásait nem hagyhatta üresen, hogy ezáltal is károsodjék. Különben — mint értesülünk — Wiesner Rajmár bányagazgató Budapestre utazott, hol ha a szénzállítási szerződést ismét megújíthatja, nem lesz szükség a munkások létszámának redukálására. Hogy mi indította a M. Á. V. igazgatóságát a szerződés meg nem újítására, azt nem tudni, de minden jel arra mutat, miszerint ez is egyik folyománya azon ellenséges indulatnak, a melylyel a M. Á. V. a dunagőzhajózási társaság ellen viseltetik. Avval azonban a M. Á. V. nem törődik, hogy esetleg a szenet máshonnan drágábban veszi, „hisz teheti, mert vasuti, magyar állam fizeti“, még hogy egy nagy vidék munkása kenyér nélkül lesz. Nem baj az a magyar államnak, csak fizessék az adót. A többi mellékes?

— **(Melyik királynak van a legtöbb adósága?)** Azt hinné az ember, hogy Milánnak, pedig dehogya. Korea királya a legnagyobb koronás lump, a ki már alattvalói hármegyed részének és azonkívül minden közelébe került idegennek adós. Az ő gondatlan könnyelműsége az oka az új háborúnak is. Azért engedett annyi befolyást Japánnak, hogy ez végre a fejére nőtt, mert Japán jószívűen segítette ő felségét és apró zavaraiából mindig kirántotta.

— **(Cimkórság.)** — Irjon az ügyvéd ur nekem egy folyamodványt, mondja a vidéki atyafi. A folyamodvány elkészül.

— Ejnye tekintetes ur, ennyi pénzért már tehetett volna a nevem elé valamit.

— Ugy, talán nemes ember?

— Nem biz én.

— Hát van valami mellékneve?

— Nincs nekem.

— Hát akkor mi az ördögöt irtam volna oda?

— Legalább oda tehetne volna az ur, hogy „néhai.“

— **(Halálozás.)** Tarnik Béláné szül. Schlapp Magdolna f. hó 15-ikén 23 éves korában elhunyt Pécsen.

— **(A Mars bolygó lakói.)** Flammarion, a spiritusza csillagász olyan régen hirdeti már a hiszekegyebb lelkeknek a Mars bolygó lakóiról szőtt álmait, hogy minden újabb jelenséget, a mit ez égitesten utóbbi időben észlelnek, élénkebb képzelőtehetségű emberek ezek sorában legkivált némely hírlapok saját külön tudósai, mindjárt a Mars lakóitól eredő optikai híradásnak hajlandók tekinteni. Így tesznek a Marson egy idő óta észlelhető élénkebb fényű pontokkal, a melyekben, ép úgy, mint annak idején az ugynevezett csatornában, nekünk, földlakóknak szóló üzenetet vélnek némelyek látni. Valószínű ennél az a feltevés, hogy a feltűnő ragyogású helyek a Mars havas hegytetőinek a rájuk eső napfényben csillogó ormai. Megfigyelésükre kivált most, mikor e bolygó mint hajnali csillag teljes díszében pompázik az égen, igen kedvező az alkalom.

— **(Emlékkönyv.)** A holnapi nagy kerékpárverseny alkalmából a „Pécsi Kerékpár Egyesület“ megbízása folytán, Bolgár Tivadar egyesületi I. titkár díszes emlékkönyvet szerkesztett, mely egy tartalomra, mint kiállításra nézve páratlan a sportirodalom terén. Ára 1 frt, mely ár valóban csekélynek mondható ezen 10 és fél ives quart alakban nyomott díszes füzetért. Kapható minden könyv- és papírkereskedésben.

— **(A bábé.)** A nap keresztül tör a kapitánysági szoba rácsos ablakán s oda veti fényét az egyik hivatalnok hosszú íróasztalára, melyen szép rendben, garmadába vannak rakva a foliások. A megtört napsugárkévében porszemek táncolnak s a rendőrhivatalnoki arcon szigorú redők palástolják el a derült kedélyt. Mert a poézis belopja ám magát a komor falak közé is, s a ragyogó költészet humorá megdönti a szigorú prózában írt törvénycikkeket. Különben pedig azon kezdhették volna mindjárt, hogy Nagy Marinak „sor“-a akadt a rendőrségnél.

Nagy Mari olyan leány, aki asszony és olyan asszony, aki talán még a férje nevét sem tudja. Ez azonban nem akadályozta abban, hogy a karján síró rivó gyermeket magáénak ne mondhatta. A gyermeket kiadta dajkaságba, ő maga pedig beállott dajkának egy uri házhoz. A kis bizonytalan körülmények között született gyermek pedig egy estén úgy gondolta, hogy jobb lesz neki itt hagyni ezt az árnyék világot s meghalt szépen, minden feltűnés nélkül, mint az ilyen gyermekek szokták tenni. Ez eddig rendén való dolog lenne, de Nagy Mari meg úgy gondolta, hogy ha már úgy is elköltözött az árva, hát minek fizetné ki érte a tartásdíjat. De még ez nem lett volna baj, ha a gyermeket gondozó asszony „a maga részéről ezzel befejezettnek nyilvánította volna az ügyet.“ Följelenítette s egy csepp hija, hogy le nem pinczéztek. Hogy megmenekült, csak egy kövérarcocskájú másik gyermek, egy elégedetlen bábé sírásának köszönheti. A bábé kézzel-lábbal tiltakozott a terrorizmus ellen. Sirt, mert éhes volt s mert a dadát, az ő pici szivecskéje már egy óra múlva visszakívánta. A bábé mamája felszaladt, hogy a dadát nem szabad lezárni, mert a kis fia nem maradhat táplálék nélkül. Mit kellett tenni, mint Nagy Marit szabadlábra helyezni. Most azután a dada is, meg a bábé is boldogok.

— **(A nagyharsányi előjáróság ügye.)** Kis Nep. János körjegyző és Kulcsár József nagyharsányi bíró ellen, mint már régebben megírtuk, fegyelmi eljárás volt folyamatban rendetlen kezelés és több rendbeli szabálytalanságok miatt. A fegyelmi ügy véget ért; a bíró hivatalvesztéssel a körjegyző pedig 100 frt pénzbírsággal büntetett a jegyzői nyugdíjalap javára.

— **(Egyenlőség.)** Bíró: Azzal is vádolják önt, hogy mindenütt más név alatt szerepelt.

Zsebmetsző: Furcsa, hiszen én csak azt tettem, a mit a fejedelmek tesznek minduntalan: inkognitó utaztam.

Művészet, irodalom.

— **(Jubileumi-induló.)** A 44. gyalogezred 150 éves jubileuma alkalmából Kittel Mórítz karmester indulót szerzett, melyet az ezred tisztikarának ajánlt, s melyet Valentin Károly fia zeneműkiadó cég adott ki. A lendületes motívumokból álló zenemű ára 60 kr.

Előfizetési felhívás. „Telekkönyvi Kalauz“ című telekkönyvi szakmunka második kiadására. „Telekkönyvi Kalauz“ cím alatt évekként ezelőtt a gyakorlati telekkönyvezés elveit s a telekkönyvi alapismereteket tárgyaló szakmunkát adtam ki, melynek első kiadása a nagy közönség részéről oly pártolásban részesült, hogy az összes példányok elkelvén: az azután érkezett megrendeléseknek eleget nem tehettem. A „Telekkönyvi Kalauz“ második kiadásának megrendelési lapjait azon reményben bocsátom közre, hogy a telekkönyvezés érdekeinek használni törekvő munkám méltányos pártolásban fog részesülni és köszönetet mondva az első kiadás előfizetőinek, kérem a tisztelt pályá- és szaktársakat, méltóztassanak könyvemmel minél szélesebb ismerettni és terjeszteni s főképp a környezetükhöz tartozó kezdőknek ajánlani. A „Telekkönyvi Kalauz“ izléses zseb kiadásban 15-16 sűrűn nyomott iven f. évi december hó 1-én megjelenik, úgy hogy az előfizetőknek december 15-ikig pontosan és bérmentve szétküldetik. Kérem igen tisztelt ivartóimat, hogy az előfizetési felhívásokat 1894 évi szeptember 15-ig visszaküldeni sziveskedjenek. A „Telekkönyvi Kalauz“ előfizetési ára 3 korona (1 frt. 50 kr.) bolti ára 4 korona (2 frt.) lesz. — Az előfizetések legcélszerűbben postautalványokkal és a gyűjtőívек egyszerűen bérmentve a szerző nevére címezve Szamosujvárra küldendők. A később jelentkező megrendelők csak bolti árban kaphatják meg a művet. Todorán Endre könyvnyomdájában Szamosujvárt. Gyűjtőknek 10 előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk. Szamosujvár 1894. augusztus hava. Harmath Domokos kir. s. telekkönyvvezető.

Vezérvény a katolikus népiskolákra előirt Mocsy-Petrovác Schultz-féle I. és II. olvasó és tankönyv módszeres kezeléséhez; kidolgozott olvasmány tárgyalási és nyelvgyakorlási mintaleczkékkel. Irta: Schultz Imre pécsi képezdei tanár. E mű egyéb hasonló művektől főleg az által különbözik, hogy mielőtt az olvasmányok tárgyalását mutatná be elméletben és gyakorlatban egyaránt, megelőzőleg a katolikus olvasókönyvek feladatával, berendezésével, tartalmával és sajátosságával ismerteti meg az olvasót. E mű a katolikus néptanítóknak jó szolgálatot tesz. S helyesen tette szerző, hogy árát oly alacsonyra szabta, hogy még a legszűkebb anyagi viszonyok közt élő néptanító is minden megérőltetés nélkül megszerezheti, mert érdemes is a megszerzésre.

Törvénykezés.

Méztolvajok. Oszvald József és Varga Pál uj-bezdáni napszámosok szerették az édes mézet, de mert nekik maguknak nem volt, a máséra vetették szemeiket el is loptak itt-ott néhány méhkassal s jóízűen meg is falaztatták id. Cseperka Nácínál. A csütörtöki végtárgyaláson az édes méz keserű lett, mert a kir. törvényszék Góbel elnöklete alatt Varga Pált 3 hónapra, id. Cseperkát pedig 3 napra ítélte el. A főtettes Oszvald, ki tulajdonképen kezdeményezte a lopást, a mit az ő tervei szerint hajtottak végre, a büntető bíróság kezei elől elmenekült s hollétét nem tudták még eddig kideríteni.

Hamis eskü büntette miatt állott csütörtökön a kir. törvényszék előtt Fol Pálné Ig. Nagy Jula uj-bezdáni lakos. Ugyanis Fleischer Ignác uj-bezdáni boltos 1891-ben beperelte őt egy 1891 január 5-ikén kiállított s általa aláírt 150 frtos váltó tartozás miatt. A tárgyaláson Fol Pálné kétségbevonta a váltó valóságát s aláírását megtagadta. A bíróság a főesküt neki ítélte meg s ő azt le is tette arra nézve hogy a váltón látható „Nagy Jula“ aláírást nem ő írta s nevének aláírására más nem hatalmazott fel. Ennek következtében Fleischer pereszetes lett s váltóhamisítás miatt ellene az eljárás megindított, a mit később beszüntettek, mivel a hamisítást nem lehetett rábizonyítani. Ezután emelt ő vádat Nagy Jula ellen hamis eskü miatt. A csütörtöki végtárgyaláson Nagy Jula azzal védekezett, hogy ő 6 év előtt aláírt neki ugyan egy váltót, de az 50 frtról szolt; 150 frtos váltót sohasem irt alá. A kir. törvényszék Góbel elnöklete alatt Toldi Béla dr. védő érveinek figyelembevételével vádlottát fölmentette. Kir. ügyész főlebbezzét jelentett be.

Közgazdaság.

A Belvárosi-bank- és váltó üzlet Hecht Samu Budapest

Kossuth Lajos-utca 13 — jelentése:

Budapest, 1894. aug. 13 án

A nyári idényben szokásos morte saison ezuttal nem akar megkezdődni. Élénk üzlet és jelentékeny forgalom mellett a szilárdaság tovább tart, ugyan a nagyszámu realizálás némileg korlátozza az emelkedést.

A leszámítoló- és jelzálogbank részvények emelkedése némi összefüggésben van az állami sorsjáték bevezetésével, mely hivatva iesz az állami lottót helyettesíteni.

A magyar hitelrészvények emelkedő árfolyam mellett vétettek.

Az államvasut és rimamurányi részvény emelkedése egy nagyobb ingatlan vételével, illetve eladásával hozatik kapcsolatba. Ez üzlet megkötése mindkét társulatra nézve hasznos hajtó legyen.

A helyi értékek közül az általános köszénbánya, fiumei hitelbank és aszfalt részvények gazdát cseréltek magasabb árfolyamok mellett.

Járadékok változatlanok.

A lefolyt hét nevezetesebb áringadozásai a következők:

Magyar hitel frt 450.25—453.50-ig. Osztrák hitel frt 363.60—366.—ig. Leszámítoló-bank frt 266.25—268.—ig. Jelzálogb. frt 245.—250.90 ig. Városi villamos frt 244.—246.50 ig. Rimamurányi frt 258.—261.—ig. Államvasut frt 353.—357.75-ig. Déli vasut 109.—111-ig.

NYILT-TÉR. *)

Férfi és Női Ruhák

bármily színűek és viseltek is legyenek

Koch és Társa

vegyszeti ruhalisztító és javító intézetben

Budapest VIII., Népszínház-utca 24.

saját módszerük alapján meglepő szépen ujítottak fel.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerk.

Laptulajdonos:

Felolós szerkesztő

NAGY FERENCZ.

PLEININGER FERENCZ

NEUMAN TESTVÉREK

aradi szeszgyári hizlalo istállóiból

légenszáritott

természetes istálló-trágya

(magyar guano)

darabokban, zuzott, avagy örölt állapotban. A legrégebbi és legbiztosabb hatású trágya anyag. Beltartalomra nézve kezesség elvállalása mellett minden mennyiségben kapható

NEUMAN TESTVÉREK

cégnél

szesz- és sajtolt élesztő-gyárak, szeszfinomító és gőzmalom

ARADON.

Megbízásokat elfogad a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ is Budapesten, Alkotmány-utca 31. szám.

Helyiség-változtatás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek teljes tisztelettel tudomására adni, hogy márczius hó 25-ödikén megnyitottam az Anna-utca 4. sz. saját házamban épített

új fényképészeti műtermemet.

Miótan a király-utcában eddig birt műtermem a színház-építés folytán lebontás alá kerül, bátor vagyok a mélyen tisztelt közönségnek becses figyelmét már most föl hívni a gondal berendezett és felszerelt új műtermemre. Az eddig irántam tanúsított bizalomért mély köszönetemnek adván kifejezést, biztosítom a t. megrendelőket, hogy ezentúl is a legújabbat és legjobbat fogom nyújtani.

Számos megrendelést kér

mély tisztelettel

Zelesny Károly

udvari fényképész.

Hirdetések:

jutányosan vállaltatnak fel kiadóhivatalunkban.

SCHÖN WALD IMRE

Telefonösszeköttetési szám 78

ékszerész, aranyműves és órász

PÉCSETT*Király-főutca*

a „Hattyu“ termék épületében.

Ajánlja dús választéku raktárát a következő tárgyakból:

Valódi ezüst, és alpacca, China-ezüst ékszerek eredeti gyári áron!

Valódi és China-ezüsttel diszitett Fayence virág- és gyümölcs-tartókat, asztali állványok, gyertyatartók, gyümölcs- és kenyérszekerek, kávé- tea- és mocca-servicek, legújabb angol Cognac-servicek, rendkívül elegáns és tartós kivitelben, cukorszelenczék, dohánydobozok, írőkészletek, Sandwich-tálczák, vajkészletek, serlegek, sörös poharak, sétatok a legszebb választékban, stb.

Most érkezett remek kivitelű **Ujdonság!**

„Szt. Péter Madonna“ relief kép Chlor ezüsből, továbbá:

„PARISI UJDONSÁGOK!”

valódi francia iparművészeti tárgyak, melyek megtekintésére kirakatomat ajánlom a nagyérdemű közönség becses figyelmébe Minden szemhez alkalmas legjobb szemüvegek és orrszorítók, célszerű kényelmes, legújabb szerkezetű foglaltványokban, valódi hegyijegecz (Bergercristall) vagy kristályüvegekkel ellátva, 1 frt 50 krtól feljebb óriási választékban.

Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemű főpapságnak, mindenkivitelű

temp'omi szerek elkészítését, valamint javítását,

melyek pontosan, meglepő csinosan, lehető jutányos áron, jótállással javíttatnak.